

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 3t hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egy-szeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatásban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstejn és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelnél Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyilvántartási díjak: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetéseket a hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.
Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.
Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

Előfizetési felhívás

1872-re.

A „Kolozsvári Közlöny“ pályafutásának XVII-dik évét kezdi meg, új szerkesztőség vezetése alatt.

E lap mindig arra törekedett, hogy a hazai, országos és helyi érdekeket híven szolgálja, s a közművelődés és alkotmányos szabadság előmozdítása által a szabadelvű haladás egyik emeltyűjét képezze, kiérdemelve ez úton buzgó olvasó közönségre bizalmát, pártolását.

Napjainkban a napisajtó közlönyeivel szemben is láthatólag fokozódnak az olvasók igényei. Ezt vettük mi is számításba, midőn a meglevő régi erők mellé újakat igyekeztünk nyerni, hogy így a „Kolozsvári Közlöny“-t tartalombódossá, változatosá, a haladó kör magasabb igényeinek megfelelőbbé tessék. Örömmel jelentjük, hogy új, tekintélyes irodalmi erőket meggyer-nünk sikerült.

Számos olyan publicista lépett már is soraink közé, kiknek nevét a tudományos szakirodalom is jól ismeri, még többen vannak olyan férfiak, kik szellemi, hathatós támogatásukat megígérték, úgy itt helyben mint Pesten és a vidéken s akik adott szavukat be is fogják váltani. Az új erők szellemi műveivel már is gyakran találkozhattak két hó óta t. olvasóink a „Kolozsvári Közlöny“ hasábjain.

Lapunkat jövőre úgy rendeztük be, hogy lehetőleg hetenként 1—2-szer egészívet adunk.

Minden törekvésünket oda irányozzuk, hogy a „Kolozsvári Közlöny“ ezután is hasznos, életrevaló és kedvelt lapja legyen a magyar napi sajtónak.

Ily irányban törekszünk haladni, s hogy fogunk is még pedig eredményel, erre nézve biztosíték azon jó nevű írók tömege, kik lapunk zászlója alá sorakoztak. Tisztelettel hívjuk fel tehát t. olvasóinkat és elváratainkat az előfizetésre s lapunk szellemi támogatására, kör-ükben való ajánlására.

Előfizetési feltételek:

egész évre	12 ft o. é.
fél évre	6 ft „ „
évnegyedre	3 ft „ „

a „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztősége.

Az előfizetési pénzeket egyenesen a szerkesztőséghez kérjük beküldeni.

Az országházból.

Pest, december 20.

r. A képviselőház decz. 19-ki ülésében Irányi D. interpellálja a belügyminisztert: szándékozik-e a választásoknál előforduló visszaélések megbüntetését tárgyazó törvényjavaslatot mielőbb a ház elé tárj-szíteni?

Mapirenden volt a dohányjövédékről szóló törvény-javaslat végmegszavazása; a többség elfogadta azt.

Tovább folytatott a földmiv. ipar és ke-reskedelmi miniszter költségvetésének tárgyalása.

TÁRCZA.

Egy irodalmi ereklje.

I.

Pár év előtt e lapok tárczájában egy terjedelmesebb cikksorozatban volt ismertette Kazinczy Ferencz erdélyi utazása. A közönség érdeklődött ama közlemény iránt, jó neven vette a nagy nyelvreformator által feljegyzett Erdélyre vonatkozó adatok közzétételét. Bár nem oly nagy jelentőségű, még sem lesz — úgy hiszem — érdektelen e lap t. olvasóira nézve az sem, ha egy Kazinczy-erekljét itt megismertetek, s kapcsolatosan ezzel, Kazinczy-nak egy erdélyi irodalombarátival való benső viszonyát pár vonásban érintem.

Az ereklje egy 12-öd rétebe fogott kis kézirati fü-zetke, mely összesen 24 levélre terjed, elől Kazinczy 1804-ben készült arcképével. Kötése vörösbársony; mindkét táblája masszív-ezüst díszművezetű keretbe van foglalva, s az első tábla ugynevezet. középdarabját Ka-zinczy neve két kezdőbetűje monogram-szerűleg szín-tén ezüstkeretben. a másodikét díszes ezüst cser-és babérkoszorú ékíti.

Előtte háromszoros érdekességű ereklje: először, mert Kazinczy írta, 2-or mert épen munkácsi fogságában írta, és végre, mert azt egy erdélyi tudósának iránta érzett benső barátságára emlékeztet.

Tartalmát az Ossianból Bürger után dolgozott „Karrik-Thura“ és Philologiai jegyzések képezik.

Legelső lapján Cserey Farkas következ sajátkezű jegyzése olvasható: „A legtitésőbb és becsebb barátságának jelölő ajándékban bírja — mint tisztelt kincset — ezen könyvecskét Cserey Farkas tekint. Regnezi Kazin-czy Ferencz úrtól. Ki ezet ezetbe áztatott vas-roszdával munkácsi fogságában írta 1801. esztendőben; innen ugyanezen esztendőben 28-ik junii szabadult ki, minek-utánna 1794. eszt. 14 ik deczemberétől Pesten, Brünben, Olmützen, Prágában, Grätzben, Kufsteinban tartatott volna.

Mielőtt a már jelzett tartalom bővebb ismertetésére és egyebekre áttérnék, álljunk meg itt, vessünk egy te-

Megszavaztatott a hegyaljai pinzemeszteri és vinczellér-képezde felállítására 15,000 ft, méntelepekre 60,000 ft, építkezésekre a ménesgazdaságokra 30,000 ft, a tisztán-tuli kerület részére felállítandó méntelep helyiségeinek építkezésére Debreczen városának előlegkép 180,000 ft, a pesti állatgyógyintézetre 160,000 ft szavaztatott meg. éles vita után, melyre Paczolay megmondolatlan megjegyzése adott alkalmat, a midőn azután Deák Fe-rencznek kelle a neki hevült szónokokat, arra figyel-meztetni, hagyják abban a személyeskedést, s az egy-szerü administrationalis kérdésből ne csináljanak párt-kérdést. Ezután megszavaztatott: táviridára 234,000 ft, a posta- és táviridaház építésére 800,000 ft, s ezzel a földmiv. ipar és kereskedelmi miniszterium költségvetése befejeztetett.

Következett az igazságügyminiszter költségve-tése. Többen meglámadták az igazságügyér eljárását a kinevezések körül, a székfali Irányi meg azért nem akarja a költségvetést elfogadni, mert sok rossz korszak-beli férfi van a bíróságokhoz kinevezve. Az igazság-ügyér válaszában hangsúlyozza, hogy számba vette a kinevezéseknél a minden oldalról érkező információkat s a legnagyobb objectivitással járt el. A ház elfogadja a költségvetést általánosságban a tárgyalás alapjául. Meg-szavaztatott személyes járandóságokra 173,910 ft; dologi kiadásokra 55,100 ft van irányozva, ez egy szá-vaztatott meg az igazságügyér felfejtése alapján, hogy szállásbérre 17,500 ft helyett 25,000 is adhat ki, hogy így az igazságügyi miniszterium személyzetét egy helyen lehessen összpontosítani. A semmissítőszék szükségletére 172,620 „, a legfőbb ítélőszékre 379,876 ft, a királyi táblákra 748,199 ft, (a pénzügyi feltörvényszékre 27,035 ft van előirányozva, de ez összeg Gyhyozzy indítványára függőben marad) — királyi főügyészségre 44,280 ft; királyi törvényszékek, ügyészségek és já-tásbíró-ságokra 7.717,920 ft, — az országos vegyész-i műteremre 2000 ft, országos fegyintézetekre 772,791 ft, telekkönyvezésre 9,760 ft, nyugdíjakra 500,000 ft szavaztatott meg; hasonló történt a rendkívüli szükség-let czimeinek helybenhagyásánál, mindenben meg-adatván a felszámított tételek s ezzel az igazságügyér költségvetése is bevégeztetett.

Társadalmunk bajai

különös tekintettel az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,

Jog- és bölcsészettudor, kir. jogtanártól.

XV.

A társadalom társadalmi uton segíthet bajain legjobban.

Egyetek alakítandók az angol mértékletességi egyetek példái szerint, mely egyeteknek feladata a közérkölcösiség feletti örködés lenne, olyformán,

kintetett ama szépen jellemzett barátságra, melynek je-lélül Cserey Farkas — mint tisztelt kincset — ajándék-ban bírta ezen könyvecskét.

Nagy-ajtai ifj. Cserey Farkas őrnagy és cs. kir. kamarás, fia a hasonnevű erdélyi consiliarius és nagy-tudományú írónak, jelen század elején Erdély legfelvilá-gosultabb fiaí egyike volt. Szép gondolkozás, szabad-elvek, nemesszivűség voltak tulajdonai. Szép jeleit adta ezeknek irodalmi foglalkozása, a tudományos irodalom támogatása, atya műveinek közrebocsátása s különösen — a mi példás nemesszivűségéről tesz bizonyosságot — azon eljárása által, melyet az 1817-ki nagy éhség ide-jében szegény jobbágyaival szemben tanusított. *)

Miat idősb báró Wesselényi Miklós sógora, annak szép tervei megalkotásában és kivételében segédkezett; lagya volt azon literáriai egyesületnek, melyet Döbrente Kolozsvárt hozott egybe,**) a Csokonai-emlék és ő eszméje; szóval: barátja volt mindennek, a mi a közjó, kozmivelődés ügyét egy-egy fokkal előbbre vitte.

Kell-e még több, hogy a talentumot mindenütt felkutató, fel- és elismerő Kazinczy iránta rokonszenvet érezzen, barátságával tisztelje meg. Ő ismerté az embe-erek belső szellemi értékét, s neki ép ilyen férfiakra volt szüksége nagy nyelvreformator, irodalmi vállalatái si-keres kivételéhez.

Az ismeretség köztük — úgy látszik — épen Kazinczy-nak Wesselényinél való első mulatása idejében keletkezett. Hogy ez benső barátsággá fejlődjék ki, arra mindkettőnek egymáshoz vonzó nagy szelleme, a te-vékenységi irányközösség az első kapcsolat szolgáltatta.

„A tudományokat szerető fők között — így ír Kazinczy Csereyhez 1805. mart. 6-án Ersemlyénből — lelki atyafiság van, conciliante virtute, ezt mondom én Senecának szavaival a mit ő az istenek és a jók felől

*) Fel van jegyezve, hogy több ezer forintra eleséget vett s azt saját és mások jobbágyai közt ingyen kiosztotta; a dezmát 3 évre jobbágyainak hagyta, olyképen, hogy abból egy alap gyűjtessek, melyből szükség idején jobbágyai segélyeztes-senek; idvább 2234 napszámot elengedett s azutánra is 4 ro-bot napot 2-re szállította le. A királytól elismerést kapott, mely minden törvényhatóságban kihirdetett.

**) Kiválóbb tagja volt: Buczi Emil.

hogy a napfényre került kéjhősök és csábítók felett azok nyilvános megbélyegzése és minden illedel-mes körökből való kizárása által gyakorolnák a közbírókodást (Lynchjustiz). Erős hitem, hogy ezen erkölcsi és becsületbüntetéseknek nagyobb fogantatuk lenne, mint az állam legszigorubb bünt-etőtörvényeinek, mert ezek sokszor vértannui ko-szorut nyújthatnak a bűnhődőnek, míg ellenben ha maga a közönség ítél, akkor oly forum itéli el a bűnöst, mely előtt csak a jövőnél lehet rehabi-litáció, és ott is csak megjobbulás és érdemek által. Ilyen egyetek valóságos közmivelődési áramlat indíthatnának meg az által is, hogy közlönyeikben ki-fejtenék elveiket és igényeiket a növevelés és min-den más társadalmi szükségletek körül. Ha a miveltég feltételei, a női hivatás körüli fogalmak, a társa-dalmi erkölcsi kívánalmak programmszerűleg fel-állítva és szelöltetve volnának; ha az egyetek azzal fenyegetőznének, hogy a divatbabot, a fényűzőt, a rossz gazdálkodót, a kaczerét senki sem fogja nő-ül venni: fogadok, hogy minden nő józan, ész-szerű és hivatásának megfelelő nevelést kapna, eldobná esztelen piperéit, kerülne a fényűzést, gazdálkodni tanulna, és senkisé veszélyeztetné a családi élet örömeit, esztelen ellenkezés és sze-szély által.

Hogy ma a nő azért piperkőc, fényűző és munkakerülő, mert ez divat, és azt hiszi, hogy csak így (divatosan) tetszethetik, oly tény, melyet a józan és gondolkodó nők maguk vallanak be egész szomoruan. Sokszor a mindennapi kenyeret kell elvenni a divat és a fényűzés kedvéért, de a szo-moru társadalmi kénszerűségnek hódolni kényte-lenek, ha azt akarják, hogy „a világ meg ne szól-ja“ és a szegény leányka jövője felett itéletet ne mondjon. — Mert a fényűzés dühe oly kénszer-ma, melynek a palotákig minden végy és kívánság hódol.

Midőn azonban fényűzésről szölok, tiltakozom czéltataim- és nézeteimnek minden elferdítése ellen.

A fényűzés korántsem abszolút fogalom, ha-nem mindig a viszonyok és körülmények által van adva. Azért az, a mit a közönséges felfogás és szólamód fényűzésnek nevez, még nem mindig fényűzés, hanem a viszonyokkal arányban álló kul-turszükség, és mint ilyen nemcsak hogy nem kár-hoztató, hanem azon áldásos hatású, mely-lal az izlés, a szükségletek megismeréséhez, ipari, gazdasági, művészeti, irodalmi és erkölcsi haladá-sunkhoz támogató tényezőként hozzájárul: még in-kább üdvös és tiszteletreméltó. Hiszen jól tudjuk, hogy minden előhaladottabb miveltég külsőleg az észszerű és erkölcsi szükségletek gyarapodásában és élénkebbülésében jelenkezik. Ez jellemzi épen az ember végetlen haladási és tökélyesbulési ter-

mondott! Hadd éljek hát ezen jussal, s legyen szabad a méltóságos urat egy barátságos szolgálatra megkérnem.“

„Irék — így folytatja tovább — a mltsos ur tisz-telt sógorának báró Wesselényi Miklós urnak, hogy bi-zonyos literaturai igyekezetemben, — mely azon feljül, hogy nyelvünknek s theatrumunknak is gyarapítására szolgál, a mélt. báró nevért ragyogásban adja által a kö-vetkező kornak, — terhemen könnyíteni méltóztassék. Nem koldulva tettem az ajánlást és kérést, mert mindezt a valóban nagy embert inkább becsülöm, minthogy attól kellene tarthatnom, hogy ajánlásom koldulásnak vétetik; mind magamat, minthogy alacsony lépésre vetemedhes-sek. A szép lelkek bátran szólnak egymáshoz, és bi-zodalommal. Azonban levelem választ nem kap, és ötezer frtnál költségesebb planumomnak meg kellene indítani. Cselekedje a mltsos ur, hogy tudhassam, ha a báró a mélt. ur tiszteletét és Jemlő sógora azért nem felel-e, mert le-elemet nem vette, vagy azért, mert betegsége ismét győtri, vagy azért, mert a postáktól tart? és bizonyossá tévén méltóságos sógorát és tiszteletet érdemlő római lelkü matronáját a legszentebb szeretet felől, a melylyel valaha irántok legfőbb tisztelőjök viseltettek: fogadjon be engem is azoknak számokba, a kik a mélt. urat gyö-nyörködve nézik.“

Ezen, az előbbi ismeretséget felújító levélre, Cse-rey, miután a megbízatást legjobban végre hajtá, gyors és kedvező választ küldött, mi őt Kazinczyhoz még közelebb hozá.

„Örvendtem — írja Kazinczy Csereyhez intézett marc. 31-ki keleti levelében, annak egy nap kapott kéntrendbeli levelére válaszul. — Örvendtem régi önjajlásom és reményeim beteljesedéseknél. Placere bouis, quam plurimis, malos, quam minime pauco laedere! Ez az, a mit én Terentiusnak megváltoztatott szavaival magamnak cimerül választottam. Méltóztassék engemet a mélt. ur mind maga miatt, mind nagylelkűténü néjné és sógora miatt, a legszivesebb tisztelője, s ba-rátjai közé számítani, és engedje nekem azt a szereucset, egyikét az élet legszebb szerencséjének, hogy barátság-gával a most élők és az ezután élendők előtt kérked-hessem.“

Kazinczy e levelének hangulata már egészen bi-

mészetét. Nevelésünk legnagyobbá abban áll, hogy szükségletek keltessenek és azok kielégítése előlkészitessék. Hanem másrésről tökéletesen áll, a mit a nagy nemzetgazdász Roscher mond, hogy „Es giebt jedoch eine Grenze, wo die neuen oder verstärkten Bedürfnisse der Verbildung angehören, statt der höhern Bildung. Minden erkölctelen és oktalan szükséglet tulmgye o határon. Erkölctele-eknek pedig nem csak azon szükségletek tar-tandók, melyek kielégítése egyenesen és közvet-lenül sérti az erkölctiséget, hanem azok is, melyek által a test felesleges szükségéi háttérbe szorítják a lélek nélkülözhetetlen szükségéit, és a midőn keveseknek az élve sokak nyomorának az áru szerezteik meg. Oktalan szükséglet pedig mindaz, mely a jövedelmet meghaladó kiadásokat követel, és egyáltalán oktalan, ha a nélkülözhetetlen szükség-kárt és csorbát szenved a nélkülözhetőnek fedezése által.“)

Ily értelemben kívánom én a fényűzést venni. Ép azért elitélek minden fényűzést, mely az embe-reket erkölcsi és anyagi banquerott-ba dönti. Kár-hoztató, ha valaki oly rablogádzsátot visz, hogy addig a míg vagyona van fékrelenül él, bá-lokat ad, fényes fogatokat, livrés szolgasereget tart, „nagy urat“ játszik; ha aztán már dobra ütötte mindenét, ha nyakára egy sereg hitelezőt gyűjtött, ha tányérnyaló „barátai“ elhagyják; ha szeméi kö-zé a nyomor és becstelenség furiája kaczag: akkor aztán universál-bankrottot mond; megcsalja hitele-zőit, saját gyermekeit, családját, a társadalmat és agyonlövi az erkölctöt azon golyóval, melyet gyáva-gyveleijébe röpített.

Az elpuhult és elkényesült fényűzőnek nincs inyére a becsületes munka; az — szerinte — a cselédeknek való és becsületét, üdvét az erkölcsi gyalázat- és önelárlásban keresi.

Ma a fényűzés egyike társadalmunk legelter-jedtebb ragályainak. Nézzünk csak utcáinkra, ter-meinkbe, téreinkre, színházainkra, vagy bármerre, a hova a szem csak tekinthet és mit látunk? Bársony-, selyem- és divatos kelmékben jár a legszegényebb is, ha mindjárt a legdrágább kincscsel a szüzi érenyekkel kell is megfizetni az árát.

Bálokról és gavallérokról, divatos szoknyákról és magas sarku cipőkről beszél és álmodzok még a legegyszerűbb szobaczucos is. Fejéke pedig alig különbözik azon tornyoktól, melyeket urnóinek kifczamodott izlése és divatrabzolgasága képzelt ki és rakott saját agyvelői felé, mintogy kifejező-séül annak, hogy itt mesterséges töldsokra van

*) Ld. Roscher: Grundlagen der Nationalökono-mie. Stuttg. 1868. 1—2 és 471. l.

zalmas, közlékeny. Levele folytán leleplezi előtte azon szándékát, hogy hosszas halgatás után ismét megjele-nik írónak karában. Közli tervét, jelzi irányát, melyekből kitünik, hogy míg egyfelől zászlójára a nyugati miveltég terjesztését s meghonosítását írta fel, másfelől nyelv-reformatori hivatásának teljes öntudatával birt.

Cserey is bizalmassabb lett, egymásközi levelezé-seikben a czimek mellőzését és a testvériesebb megszólí-tást ajánlá. „Utolsó leveled nekem igen kedves vala — ír-erre Kazinczy szept. 10-én. Becsülöm azt a szerencsét, hogy hozzád a bizakodás tonusában szólhatok. Hozzád kit azon nemes érzések miatt, melyekkel minden leveleid elöltek, teljes szívemből, teljes lelkemből és minden erőmből szeretlek. Édes boldog tulajdon érzéseinket másban feltalálni, édes azt látni, hogy az idegen szív, a mienknek érzéseit visszazeng stb.

Egy más alkalommal 1805 nov. 16-án pedig így irt hozzá: „Tudván leveleiből és a Nagy Gábor beszé-deiből, mely gondos gyűjtőgetője vagy a ritkaságoknak midőn most után indul am elakarám vinni számdra karik-thurát azon pillólogiai jegyzékekkel, melyek en-nek megetté vannak. De az az emlékezet, hogy már egy néhány ízben poshadt emberekre akadtam, a kik egyenességet félre érteltek, elrejtették. Ha más jött volna onnan a honnan én jöttem, s beszélne a mi vele ott történt, én bizonyosan nagy részvétellel fogná hal-lani, s ha valamit adna, ha bár rongyot is, mely vele volt ottan, félre tenném. Így gondolkoztam én is sokszor meg-csalatkoztam. Azonban imé ismerem Csereyt, s kevély kedve mondom azt, hogy ötöt annak találtam, a ki előtt lelkemnek egy hurja sem fog adni selyp hangot. Vedd itt tehát, barátom és tartsd meg a később időnek. Lesz egy idő, hogy oly valaki fogja megilletni, a ki tisztelnj fogja emlékezetet ugartársáért!“

Igy jutott ama, kis könyvecske Cserey birtokába. Ime magyarulja azon jegyzésnek mit Cserey annak első lapjára irt. Hogy fejtett szilárdult e rokonlelkü két nagy férfi között a barátság tovább, mit tartalmaz ama kis könyvecske és hogyan jutott az egy tudomány-szerető hazánkba magán könyvtárába. arról egy másik cikkben szölok. N.—s.

szükség, hogy a természet szükmarkúsága eltar-
karva legyen! Pedig mily kár a gyönyörű termé-
szetet így eltorzítani! Az emberi kéz mindig kon-
tár marad az isteni kéz remeklése mellett. Oly el-
ragadó szépen mondja Herder „Der einzige Lieb-
reisz“ című gyönyörű költeményében:

Nur eine Macht, der nichts entgeht,
Ja eine kenn' ich nur,
O Mädchen wenn sie bei Dir steht! —
Sie heisst: Natur! Natur!

Ime ezekről tanuskodik az uton-utfélen lá-
ballankodó fnyűzés. A ki ezt nem látja, a vakok
intézetébe való!

Pedig a hűn e neménél nincsen kezdet, a ki
e fertőbe lép, egyenesen a közepén áll. A „desir
de briller, d' avoir de belles toilettes“ így szövet-
kezik a fajtalansággal. A bujáság pedig az a föld,
mely a legbujábbban tenyészti az öngyilkos-
ságot.

Legújabb táviratok.

Bécs, decz 19. A tyrol, voralbergi, krajnai,
cseh és morvaországi ultramontan, feudális és nemzeti
képvis-lők nem jelennek meg a reichsrathban, mivel
azonban a dalmát, istriai és triestiek bemennek, az alsó-
ház határozatképessége a közvetlen pótválasztások el-
rendelése előtt a lengyelek nélkül is biztosítva van. —
Az alkotmánypárt az ellenzék strikeja által háromnegyed
többséget nyer.

Páris, decz. 19. Thiers a karácsonyi ünnepek
alatt több főtiszt kíséretében Lyonsba rándul, hogy emez
Elsass elcsatolását határozottá vált hely célzása megerő-
sítése iránt kellőleg intézkedjék.

A „Times“

berlini a Német- s Oroszország közti
viszonyokról.

„Jelenleg s hihetőleg mindaddig, míg II. Sándor
ülend az orosz trónon, a keleti szomszédainknál legu-
jabbban meggyökerezett német-ellenes irányzatoknak
semmi kilátásuk sincs arra, hogy hatályosabb módon
érvényesíthessék magukat. Itt azt hiszik, hogy ha a császár
a jelen alkalmat saját politikai hajlamainak oly éles
föltüntetésére használta fel, ezt azon célból tette, hogy a
franciákat kiabrándítsa az orosz szövetség iránti reme-
nyükből. A Thiers üzenetében ezen fontos pontra tett
cselzások igen sokkal többet árultak el, semhogy azok
akár itt, akár Sz.-Pétervárott föl ne tüntekvolna. Nem
mintha bárki is azt tette volna fel, hogy Thiers elég vér-
mes lenne bármely közvetlen előnyt remélni a nagy éj-
szaki udvar segélyétől; azonban maga ama tény, hogy ő
egy ily pontot iktatott be egy hivatalos okiratba, annyira
emlékeztethetett bennünket a császári előde által honfi-
társai ámtására használt veszélyes fogásokra, hogy a
régii takticához való ez első visszahérés megdorgálást
látszott kívánni, különösen akkor, midő a legutóbbi há-
boru szikrái né a hamu alatt lappangnak. Ennélfogva
a berlini félhivatalos sajtó nélkülözhetetlennek találta, egy-
pár cikket írni a téli palotában történt föllüő esemény-
ről, s ekkép Thierst arról értesíteni, hogy miután a császár
toastja az ő honfitársait utolsó reményöktől is megfos-
tá, jobb lenne rá nézve abban hagyni az ilyenmű cselzäs-
tettekkel. Különös, hogy ily figyelmeztetés szükséges-

nek tekintethetett akkor, midőn ugyanazon félhivatalos
lapok egyhangulag elismerik, hogy Thiers sokkal böl-
esebb, semhogy bekeszerető ne lenne. Azonban a néme-
teknek azontapasztalása, miszerint már több oly francia
kormány létezett, mely előbb játszott a tüzzel, s erre kü-
vetkezésségre kedveért tüzzest idézett elő, teljesen iga-
zolja a jelen alkalommal tanusított féltékeny éberséget.

Mint hivatalosan jelentik, a francia kormány el-
ismervény az ostromlápót a német csapatok által meg-
szállott megyékben, az föl fog hivatni ama büntevők ki-
adására, kik Franciaország bármely más részében ke-
resnének menhelyet.“

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, deczember 22

— A képviselőház osztályai deczember 18-n
délután 6 órakor ülést tartván, tárgyalák az indemni-
tyre vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslatot
ugy, mint a pénzügyi bizottság módosította, t. i. hogy a
költségek fedezésére a miniszterium a jövő évi február
végéig meghatalmaztatik, valamennyi osztály elfogadta,
azon különbséggel, hogy a IV. és IX. osztályok beleté-
teni kívánták, hogy a törvényhatóságok közigazgatási
költségei az 1870-ik évben kapott segélyezés mérvében
adassanak ki. A központi bizottság is megtartá ülést a
pénzügyminiszter jelenlétében az osztálylések után, s a
törvényjavaslatot elfogadta azon hozzátétellel, melyet a
IV. és IX. osztályok kívántak.

— Az Eötvös-szoborra b. Sina Simon 3000
frtot adományozott.

— Andrassy Gyula gr. fölkérte a honvédse-
gélyező-egyletet, melynek elnöke, hogy közgyűlést ha-
lassza jan. elejére, mivel személyesen öhajána elnökölni.

— A magyar tudományos akadémia decz.
18. délután 5 órakor ülést tartott Csengeri Antal el-
nökölte alatt, melyen Riedl Sende tartá emlékbeszédét
Schleicher Ágost kültag felett. Meleg szavakban emlék-
szik meg az elhunytól, ki tanára és barátja s ki a ma-
gyaryelv és nemzetnek is egyik hű barátja volt.

— Vizvárián, Kreszányi Sarolta asszonyt, a
debreczeni és budai közönség kedvencz operette-énekés
nőjét, színingazgatónk január első felére néhány vendég-
szerepre hívta meg, nehogy az operette Szilágyiné assz.
betegsége alatt szünetelni legyen kénytelen. A művésznő
jan. 5-én érkezik meg.

— Nagyszerű tolvajságuk jött nyomába
rendőrségünk, mely gr. L. A. tulajdonán követtett el
évek előtt. A kár ezerekre megy.

— Hir szerint főt. Veszely Károly prépost ur
újév után egy ismeretterjesztő népies irányú hetilapot
szándékszik megindítani az ugyanakkora felszerelendő
kathol. leányiskola nyomdájából. „Sz. Hir.“

— A „kolozsvári dalkör“ 1. hó 27-én tartandó
dal- és táncestélyének programja: I. „Honfidal“, írta
Balogh Zoltán; zenéjét: Abrányi Kornél. II. „Fehér
galamb“, írta Lévy József; zenéjét: Hann Márton. III.
Népdalok, Zimay Lászlótól 1) Sárga csikó, 2) Még azt
mondja az anyám, 3) Hess légy. . . . 4) Debreczeni
czukorgyár. IV. „Szellemlátás“, írta Balogh Zoltán,
zenéjét: Mosonyi Mihály. V. Népdalok, Bognártól. 1)
Magyarország édes fia. . . . 2) Elég nekünk egy csónak.
3) Szerelmes vagyok én. 4) El kell mennem. A dalelő-
adásnak 9 óra után vége levén, veszi kezdetét a táncz-

igalom. Belépti jegyek ára: személyjegy 1 frt t. ca-
ládjegy 3 személyre 2 frt; több személyre 3 frt. Jegyek
váltathatók: f. hó 22—23-ig Demjén László urnál, az
estély napján pedig d. u. 5 óratól a pénztárnál (a re-
douteban.)

— Bukarestből írják: A mi miniszterelnö-
künknel a napokban érdekes meglepetés történt. A tényt
a legbiztosabb forrásból írom: Katargiu miniszterelnök-
nél volt egy erdélyi román póró, s lett belőle zsupo-
nyásza. Egy idő óta ezek az erdélyi román nők kez-
kiszorítani a bojáróktól a székegy leányokat s közbeve-
tőleg mondva, mi ennek csak örülünk. A m.-elnök er-
délyi román cseledeje, mint itt gyanítják a vörösektől
kétszáz aranyat kapott, hogy data occasione gyujtsa fel
a m.-elnök házat, minthogy az egész esetében bizonyos
iratokat szerettek volna kérekeríteni. Catargiu a szin-
házból hazajöve, szokás szerint lement az étterembe
theázn. Azonban a m.-elnöknek valamire szüksége
levén, gyorsan visszaszaladt, de ekkor már hátországja
lángba borult. A zsuponyásza t. i. néhány ékszerrel zsebre
rakva, az ágy alá petroleumot öntött s azt felgyujtván
azonnal ellillant. A m.-elnök látván a tüzet, lármát csa-
pott, a rendőrközegek röktön berohanván, a tüzet elfoj-
tották. Most már a zsuponyászt kellett előkeríteni. Egy
bérkocsis által, ki őt a lovaskertbe vitte, az is megtör-
tént. Ott evett ivott vig kedvvel a lovaskertben néhány
ungréannal — erdélyi románnal. — Magkapták nála
az ékszereket s a 200 aranyat kevés hián és mindent
bevallott. A két szép veres madarat tehát azonnal be-
csipték.

— Takadhatlan érdem, diszesen kiállított és
gondosan szerkesztett lapokkal emelni irodalmunk hitelét;
de nem kevésbé tudjuk be magunknak érd-mül azt, ha
az ily jeles vállalatok terjesztéséhez erőnköz és be-
folyásunkhoz képest hozzá járulunk. S így bátran je-
lentjük ki, hogy a „Deutsch-féle könyvnyomda- és ki-
adói részvénytársaság“ nem lankad azon buzgalmában,
minél szebbet és jobbat bocsátani az olvasóközönség ke-
zébe. A nevezett kiadó-társulatnak előtűnk fekvő lap-
programjai is előzét adják annak, amit nyújt osino-
c-oportozatban látjuk ebben a „Magyarország és a Nagy-
világ“, „Hei Krónika“, „Diva“, „Borsszem Jankó“,
„Képes Világ“ és „Kis Lap“ másolatait kibebített alak-
ban, rajz- és szövegmutatványokkal. Ehez fogható
összeállítás, cselzserü beosztást és világos áttekinthető-
séget illetőleg, nem látunk még magyar nyelven. Azok-
nak, kik e lapokat még nem ismernék, e diszes pros-
pectus teljes irányadól szolgál azoknak tartalmára, cél-
jaira és külalakjára nézve. A kik pedig ismerik, azok
ugyis tisztában lévén e jeles közönyök bece iránt:
csak elégtétellel fogják azt venni, újabb kedvet és jogot
kapván, folytonos pártfogás által tünti ki e lapokat.
Szerkesztők és kiadók bizvást utalhatnak e lapok mult-
jára. A jövőre nézve a legerősebb garanciákat adja az.
Betejezőleg meg kell még emlékeznünk a „Szeret, nem
szert?“ és „Repül madár“ című aczélművészetű
jutalomképekről is, melyeknek művészi kivitele valóban
a legszebb szoba-disz. Első a „Diva“-nak, utóbbi a
„Képes Világ“-nak képezi féléves jutalomképeit.

— Egy hóhérbárd fölirata. Salzburgban van
egy hóhérbárd a 17-ik századból, melyre e szók vés-
ték: „A ki valamit talál a nélkül, hogy elvesztették volna
valamit vesz, amit elnemadtak, az meghal, mielőtt beteg
lett volna.“

— Éhség Persiában. Smith őrnagy a Persa-
öböl mellett a Brit consulság tagja Bushireből ezeket
írja: Az emberek egészen a csontokig leaszta, a gyer-
mekek éhenhaló állatokhoz hasonlítanak és naponkint tö-
bben agyon szorítatnak a talongásban, midőn az anglo-
knál rizst kapnak. Adams, ki két hónap előtt Teherán-
ban volt, a Sunderland Times-ban elbeszéli, hogy azon
emberek közt, kiknek a sah naponként pénzt osztogat,
a teljessen moztelen, egészen kiaszott és fekélyekkel bo-
ritott alakok százával találhatók. A nyomort borzasztó-
nak rajzolja, és azon jelenetek leírása, melyeket reggeli
ovaglása alkalmával látott, teljesen lehetetlen. E mellett
az a szomorú, hogy ez inségen épen nem lehet segíteni
bár a sahnál kosárszámra áll a kincs; június előtt nem
lesz vége a nyomornak.

(—) Nemzeti színház. A tegnapelőttre hirdetett
„Gauthier Margitt“ — Boér Emma k. a. betegsége
miatt elmaradván — helyette a „Fulusiak“ — Sziget-
nek ismert és kedvelt vigjátékát adták elő. Érdekes mű-
mint minden olyan, melyben a színpadról nem csak me-
sét, de erkölcsi tanuságot is hallunk. Az előadás össze-
vágó volt, s csak kevés helyen látszott meg, hogy hirtel-
en vették elő. Sikerült alakításaiért főleg kiemelendők:
Eichner Anna k. a. — ki mind végig élénken és kedé-
lylyel játszott, miért a közönség számos tapsaiban és ki-
hívásaiban részesült, — ugy szintén Kovács Gyula,
Mátray és Philipoviczné sikerrel feleltek meg szerepe-
iknek. Közönség keves számmal.

Szombat, decz. 23. Semson, Fernando és Giovanni,
a londoni kristály palota világhírű tornászai felléptek és
„Becsület-zó“ Vigjáték 2 fetvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.
Decz. 21-ről: 5% Metalliques 60 65 5% Nemzeti
kölcsön 71 60. 1860-diki államkölcsön 102 50. Bank-
résztvények 809 Hitelrésztvények 325.50 London 117.
40 Ezüst 116 75. Cs. kir. arany 5.51. Napoleondor
9.31.

Földtermentesítési kötvények: Magyar 78 75.
Temesi 75 80. Erdélyi 75 —. Horv.-Slavon —.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

N y i l t t é r .

(277) 25

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.
Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-g és
délután 3 óratól 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

Hivatalos.
Hirdetmény.
Hunyadmege dévai törvényszéke részéről
közhíre tétetik, hogy Izrael Izsáknak Rád Juon
előtt 0. 6. 10 frt. és járuléka iránti keresse
folyván ez utóbbinak Bozes községében lefoglalt
és becsült térvéségei u. m. egy 6 vékas szántó-
föld, egy házastérről és egy kert összesen 250
fura 0. 6. becsültre alólt törvényszékűl hi-
vatalos okában megtekinthető s az árverés-
kor felolvasandó árverési feltételek értelme-
ben 1872. év januárius hó 25-én a máso-
dik határidőben mindig d. e. 10 órakor Bozes
közésg. előjáróházánál az 1-ső határonpon
becsárton vagy azon felül, a 2-dik határonpon
pedig becsárton alól is — bírói elárverés ut-
ján a legelőbbet igények elrognak adami.
— Ez okon felhívának mind azok, kik a fenn-
nebb írt fekvők iránt tulajdoni vagy más igényt
völnek érvényesíthetni, hogy igénykereseteiket
e hirdetmény közzétételének utolsó napjától
számítandó 15 nap alatt — elsőbbségi bejelent-
vényeiket pedig az árverés kezdetéig ezen
törvényszékhez anynyal inkább nyújtsák be,
mivel ellenkező esetben azok a végrehajtási
árveréses forrasztosítását nem gátolván, igény-
lők egyetűli a vélelár fölöslegére fognak ut-
sítottani.
Kelt Déván, Hunyadmege törvényszé-
kének 1871. szeptember 12-én tartott
ülésétől.

Nem hivatalos.
Fauar dr. Lapiere
b e f e c s k e n d e s e
3 nap alatt gyógyít! minden hűdés-
kifolyást, valamint fehérfolyást nők-
nél, még újult állapotban is. Egy pa-
laczk ára használati utasítással 1 uallér
20 ez. garas. Az összeg beküldése
mellett, szigorú titoktartás alatt kap-
ható Witt A. által
Berlin, Lindenstrasse 18.
(256)
*) Szárazkötő gyógyító.

„HALLJUK A SZÉP SZÓT!“
„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“
„RAJTA LEÁNYOK, MÜLASSUNK!“
„RAJTA PÁROK TÁNCZOLJUNK!“
Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:
„Halljuk a szép szót!“
című magyar felkötött-(toast)-könyv, mely köztött és kötetlen mindennemű felköt-
tést tartalmazván, diszes kiállításra és tömött tartalma, ugy ha znos és mulattató
voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánható — A 400 lapra terjedő és 300
töbnyire eredeti felkötést tartalmazó második kiadás tetemesen átdolgozott és bővített
szines borítuku keménykötésű könyvnek ára 1 50 kr.

A dalkedvelő ifjuságnak különösen ajánlható
„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“
közkedvességű dalkönyv harmadik javított és tetemesen bővített kiadása.
E nagy szorgalommal összeállított mű közel 1000 válogott dalt tartalmaz, és
szines borítuku; csinos kiállításánál fogva is kitűnő, mondhatni: egyetlen a maga ne-
mében. Az első kiadás 2000 és a második 3500 példányra igen rövid idő alatt elkel,
mi eléggé tanusítja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s diszesen
kiállított zsebkönyvnek 1 20 kr. dús aranyomlás- és aranszegélylyel 1 80 kr.

Felhívás az ujonnan megjelent innsbrucki (ugynev.) tiroli sorsjegyek vásárlására,
a melyek, mint alább bővebben ki van fejtve, jobbak a készpénznél, s első legközelebbi huzásuk már 1872 január
3-án fog történni.
Alólt váltóiroda hátkodik t. cz. magánvásárlónak és üzletbarátainak jelenteni, hogy az Innsbruck országfővárosa által
1 millió osztr. ért. forintban kötött kölcsönt átvette, s ezért kéri, hogy erre vonatkozó megrendelések vagy kérdések csak is az alólt
váltóirodához intézessenek.
Rövid előadása azon előnyöknek, a melyeket ezen kölcsön nyújt:
1. E kölcsön összesen csak 1 millió forintot tesz, s 40 év alatt 2 535,910 osztr. ért. forinttal fizetetik vissza.
2. Sorsjegyekre van osztva, a melyek mindegyikének legalább 30 frittal kell kisorsolotnia, és
3. évenként 4 huzásuk van 30,000, 12,000, 10,000 sat. forint főnyereménnyel, továbbá
4. eltökélte attól, hogy Innsbruck országfővárosa vállalta el a fizetési kötelezettséget, a mely bizonynal minden biztosíté-
kot nyújt, s ez országfőváros minden ingó és ingatlan, törvényesen 500,000 fura becsült vagyonával, és minden öt illett adópótlékekkel
és jövedékekkel kezkesedik: e sorsjegyek minden lehetőleg kívánható vagy gondolható biztosítékkal birnak, s e tekintetben tehát min-
den más sorsjeggyel egyenlő arányban állnak.
Hogy alólt váltóiroda t. cz. vásárlónak bebizonyítsa, mily nézetben van e papír értéke és biztossága
felül bekebelezendő tölke tekintetében, elhatároá, s sorsjegyek egy részét azon célból föntartani, hogy kinyilat-
koztathassa és magát kötelezze, miszerint minden eféle
1872 január 1-ig egyes darabjt 30 o. 6. fjtjával néla vásárolt sorsjegyet
(ha a készlet addig tart) egy év alatt, vagy is 1873 január 1-ig bezárólag, teljes vételárban, azaz 30 fjtjával
fizetés gyanánt elfogad; a minék következtében az eféle sorsjegy vásárlója előbbször is semmit se kockáztat
mert sorsjegyet egy év alatt bármikor teljes értékben fizetésül használhatja, továbbá pedig 4 huzásban ingyen
30,000, 12,000, 10,000 sat. forint főnyereménnyekre játszik.
Ily sorsjegyeket, a visszaváltás kötelezettsége nélkül alólt váltóiroda, mindig a napi árfoylam szerint, tehát jelenleg
árul kaphatók e sorsjegyek továbbá Bécs és a tartományok majd minden váltóüzleteiben is napi árkelet szerint. Azonban, hogy e sorsjegyek megszerzését
mindenkinek lehetővé tegye, alólt váltóiroda továbbá meg egy részét kiválasztá s sorsjegyeknek, a melyek darabját 30 havi csak 1 flos részlettel
árulja, s ekkor vásárló az első 1 flos részlet s a belyeg m. gúzetése után már a legközelebbi huzásokban a fő- s általában minden nyereeményre játszik. Alólt
váltóiroda, a midőn hátkodik t. cz. vásárlót a rendkívüli előnyökre figyelmeztetni, a melyek e sorsjegyek vásárlásával járnak, s őket a mellobbi vásárlásra (Chogy
a kedvezményekben részesülhessenek, mert a visszaváltásra szánt sorsjegyek valószínűleg rövid időn elkelnek) fölhitni, feltehetni hiszi, hogy alig lehet valaki
(a ki általában ily sorsjegyekben részt vesz), a ki ne érezné magát indittatva egy vagy több eféle sorsjegyet venni, miután semmit se kockáztat, 4 huzásban
ingyen játszik, s e sorsjegyeket, mint fennebb említve van egy év alatt teljes vételárban fizetés gyanánt használhatja.
Szives külmegrendeléseknél tessék az illett összeget, s 30 krt 4 nyereemény-lajstromot az 1872 évre, a melyek bérmentesen küldetnek meg, ha
ezek kívántatnak, alólt váltóirodához bérmentesen beküldeni.
A cs. kir. szab. bécsi keresk. bank váltóirodája, ezelőtt Sothen Ján. C. Bécsben, Graben, 13. sz.

Ny. Gámán János örökösével kolozsvárt.

„RAJTA LEÁNYOK, MÜLASSUNK!“
című mulattató közikönyv, a magyar hölgyek számára gyűjtötte Wajdits József.
Ezen 473 lapra terjedő csinos kiállítású könyvnek ára 1 frt 60 kr., kötve arany
metszésben 2 60 kr. díszkötésben 3—5 frt.
„RAJTA PÁROK TÁNCZOLJUNK!“
Lakatos Sándor tánczkönyve mindkét nembeli ifjuság számára, arczképpel, és ternerdek
a szöveg közé nyomott táncz-ábrákkal. Ára 1 frt 40 kr.
„KEBEL HANGOK.“
Uj évi, nev- és születésnap s az élet egyéb viszonyaira alkalmazott köszöntések között
és kötetlen beszédben.
Irta Hoffmann Mór.
E diszes kiállítású kemény kötésű könyvnek ára 1 frt.
„Vedd szívemet szivedért.“
Szerelmi levelező könyv, alkalmi levelezések változatos gyűjteménye, szerelmes párok
számára. Szívelvestől. Csinosan kötve ára 1 frt 20 kr.
„Szegényből lesz gazdag jó számvetéssel!“
vagyis gyors és biztos segítő minden adás-vevésél kötve szines czimképpel ára 80 kr.
LENORMAND,
a híres cigány nő igazmondó vetőkártyája
32 színezett karttyával, magyar a irással és szöveggel. Ára 50 kr.
„Hadtársolgálat“
150 lapra terjedő hatonai tankönyv ára 80 kr.
Postai megrendelések azonnal teljesítettek.
WAJDITS JÓZSEF,
könyvkereskedő Nagy Kanizs n.
„Rajta leányok mulassunk!“ ára 1 60 kr.

Ny. Gámán János örökösével kolozsvárt.